-3 892

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

9 август, шанба, 1997 йил

Сотувда эркин нархда. № 166 (1683)

● ОЛИЙ МАЖЛИС ҚЎМИТАСИДА

ҚОНУН ИЖРОСИ ТАЪМИНЛАНСИН

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг ишчи гуруҳи «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги Қонуннинг Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизими корхона ва ташкилотларида қандай бажарилаётганини ўрганиб чиқди. Мухбиримиз қўмита раиси Абдурафиқ АҲАДОВГА мурожаат этиб, текшириш якунлари ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

-- Республикамизда бозор иқтисодиётига ўтиш жараёни бошланганидан буён бу соҳага доир кўплаб қонунлар қабул қилинди. Чунончи, «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги Қонун иқтисодий тараққиётга хизмат қиладиган муҳим ҳужжатлардан биридир.

Унда хўжалик субъектларининг бухгалтерия ҳисоби ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги, ҳисоб юритиш ва молиявий ҳисоботларни тақдим этиш ҳамда эълон қилиш тартиблари белгилаб берилган.

Хўш, республика иқтисодиётида асосий ўринлардан бирини эгаллайдиган Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизими корхона ҳамда ташкилотларида ушбу қонун қандай бажариляпти?

Эътироф этиш керак: вазирликда қонун юзасидан чора-тадбирлар режаси тузилиб, унинг бажарилишини таъминлаш бўйича муайян ишлар амалга оширилган. Жумладан, барча вилоятларда бош ҳисобчилар иштирокида семинар-кенгашлар ўтказилган. Аммо бу мавжуд аҳвол ҳақида ижобий хулоса чиқариш учун асос бўлолмайди.

Текширишда аниқландики, вазирликка қарашли талай корхона ва ташкилотларда «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги Қонунни амалга ошириш борасида бир қатор камчиликларга йўл қўйилган. Бир йилга яқин вақт ўтганига қарамай, у жойларга етказилмаган, ижроси устидан қатъий назорат ўрнатилмаган. Натижада айрим хўжалик раҳбарлари, бош бухгалтерлар, иқтисодчилар ва мутахассислар томонидан қонун бузилишига йўл қўйилганлиги ачинарлидир.

Вазирлик бўйича дебиторлик қарзлари 1997 йилнинг 1 январигача 25303,5 миллион сўмни ташкил этади, бу ўтган ҳисобот йилига нисбатан 3274,8 миллион сўм ортиқ. Шунингдек, кредиторлик қарзлари ҳам 91529,6 миллион сўмга кўпайган. Дебиторлик қарзларининг ўсиши, айниқса, Қорақалпоғистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги (455,5 миллион сўм), Андижон (505,7 миллион сўм), Самарқанд (380,6 миллион сўм), Бухоро (310,2 миллион сўм) ва бошқа вилоятларда кузатилади.

Вазирлик тизимида шартнома мажбуриятларини бажаришга доир иқтисодий ва ҳуқуқий омиллардан фойдаланишнинг аҳволи ҳам қониқарсиз. Тўлов интизомлари заифлашишининг асосий сабаблари ишлаб чиқарилган маҳсулотлар таннархининг юқорилиги, сифатининг пастлиги, шартномалар юзаки тузилгани ва харидорларнинг тўлов қобилияти пухта ўрганилмаслигидадир. Бундай ҳолатлар кўпгина хўжаликларда айланма маблағлардан мақсадли фойдаланилмаётганлиги сабабли рўй бермоқда. Қишлоқда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, пуллик хизмат манбаларини кўпайтириш, аҳолини иш билан таъминлаш, одамларнинг турли хизматлар ва кундалик товарларга бўлган эҳтиёжини қондириш негизида пул муомаласини барқарорлаштириш каби ҳаётий масалалар ўрта бўғин раҳбарлари эътиборидан четда қолмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, вазирлик тизимида «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги қонунни тўла татбиқ этиш учун юқорида тилга олинган нуқсонларга тезда барҳам берилиши лозим. Зеро, бозор тўғри ва оқилона иқтисодий сиёсат юритишни тақозо этади.

«Халқ сўзи» мухбири
Ойбек РАҲИМОВ
ёзиб олди.

● ЎЗБЕКИСТОН - ВАТАНИМ МАНИМ

Машраб БОБОЕВ

КЕЧА ВА БУГУН

ИЛГАРИ...

Болаликдан эсда қолган энг «ёрқин» хотира: бригада бошлиқлари тонг саҳарлаб ҳовлиларга от ўйнатиб кирар, қамчисини ҳаволатиб, оналаримизга бақирар, уларни олдига солиб далага — ишга ҳайдаб кетар эди. Бу манзара кейинчалик шаклан бироз ўзгарган бўлса-да, моҳият эътиборан ўша-ўша эди.

Вақт ўтгани сари отлар ҳам «эскилик сарқити» сифатида тугатилиб, уларнинг ўрнини велосипед, кейинчалик мотоцикл эгаллади. Лекин, барибир, ўша зуғум, ўша зўравонлик ўзгармади.

Бешинчи синфдалигимиздаёқ сентябрнинг бошидан далада ётиб пахта терганмиз, «норма»ни бажаролмай ўқитувчилардан калтак еганмиз, куни бўйи далада ишлаганимиз етмагандек, кечаси алламаҳалгача кўсак чувиганмиз. Эрталаб яна... Қўлларимиз тарс-тарс ёрилиб кетарди... Декабрнинг охирига қадар аҳвол шу эди.

У пайтларда трактор кам, ғўза фақат қўлда парвариш қилинар, айрим ишларда ҳўкиз ва отлардан фойдаланилар эди. Менинг ўзим буларнинг барчасини бошимдан кечирганман: ғўза чопганман, отга, ҳўкизга омоч, культиватор қўшганман, мола босганман, жўяк тортганман, пахта терганман, кўсак чувиганман... Ҳали жуда ёш бўлганим учунгина пахта пунктига юборишмаган. У ерга асосан катта ёшдаги, нисбатан бақувват кишилар борар: чунки пахта тиқилган қанорларни 30-40 метр баландликка кўтариб чиқиш осон эмас эди-да!

Олтмишинчи йилларнинг охири, етмишинчи йилларнинг бошига келиб, техника бироз кўпайди. Колхозда ишлаб тирикчилик қилиш қийинлиги учун кўпгина эркаклар ташқарига, «пе-эм-ка»ларга ишга кириб кетди. Энди ғўза парвариши аёлларнинг ўзига қолган эди. Оналар кўпинча рўзғор ташвишлари билан банд бўлиб, ўзларининг ўрнига далага ҳали суяги қотмаган қизларини юборадиган бўлди...

Саратон офтобида сароб қайнаган кезлар
Уриб кетгинг келади салқингина ётоққа.
Шу офтобнинг тиғида ғўза чопади қизлар
Оғирлиги ўзидай кирза этик оёқда...

Бу сатрлар ўша давр манзараси сифатида хотирамда маҳкам ўрнашиб қолган...

ҲОЗИР...

Ҳозир бу гапларга кўпчилик ёшлар ишонмаслиги мумкин. Чунки ҳозир турмуш ҳам, уларнинг ҳаёти ҳам бутунлай бошқача. Зўравонлик йўқ, «планни бажариш» деган гап йўқ, ҳар кимнинг ихтиёри ўзида, ишласа -- ўзи учун ишлайди...

(Давоми 2-бетда).

● «ПАХТА-97»

МАВСУМГА ТАЙЁРГАРЛИК ҚАНДАЙ?

1997 йил пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш мавсумига ҳам саноқли кунлар қолди.

Қимматбаҳо хомашёни қайта ишловчи корхоналар бунга қандай тайёргарлик кўрмоқда? Республика «Пахтасаноатсотиш» уюшмасида бўлиб ўтган йиғилишда биринчи ярим йиллик якунлари, янги пахта ҳосилини қабул қилиб олиш ва уни сифатли қайта ишлаш масалалари муҳокама этилди. Йиғилишни уюшма раиси Э. Зикриёев бошқарди.

Сўзга чиққанлар соҳада маҳсулот сифатини яхшилаш, омбор ва лабораторияларни янги мавсумга тайёрлаш борасида муайян ишлар амалга оширилганини қайд этдилар. Айни вақтда баъзи вилоятларда пахта йиғим-терими бошланай деб қолганига қарамай, қайта ишлаш корхоналари маҳсулотни қабул қилишга тўлиқ тайёрланмаган. Йиғилишда муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Йиғилишда республика Бош вазирининг ўринбосари А. Муҳиддинов қатнашди.

(ЎзА).

● «ҒАЛЛА -- 97»

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИ ЗАФАРИ

Пойтахт вилояти деҳқонлари дон топшириш давлат буюртмасини бажарди.

Қабул пунктларига 220 минг 400 тоннадан зиёд ғалла етказиб берилди. Ўртача ҳосилдорлик 30 центнерни ташкил этди. Ғалладан бўшаган ерлар пешма-пеш шудугорланиб такрорий экинлар экилмоқда.

ОЛИЙ МАЖЛИС СЕССИЯСИ ОЛДИДАН

ТАЪЛИМ ИСЛОҲОТИ — ДАВР ТАЛАБИ

Самарқандда «Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастур» ва «Таълим тўғрисида»ги Қонун лойиҳалари муҳокамасига бағишланган йиғилиш бўлди.

Унда Олий Мажлиснинг вилоятдан сайланган депутатлари, шаҳар ва туман ҳокимлари, олий ва ўрта махсус ҳамда халқ таълими муассасалари раҳбарлари, жамоат ташкилотлари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари қатнашди.

Йиғилишда Республика Бош вазирининг ўринбосари А. Азизхўжаев, Олий Мажлис Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари П. Қодиров мамлакатимиз ҳаётининг барча жабҳаларида амалга оширилаётган туб ислоҳотларнинг тақдири, ҳуқуқий демократик давлат барпо этишдек олий мақсадимизнинг рўёбга чиқиши кўп жиҳатдан замон талаблари даражасида фаолият кўрсата оладиган етук кадрларни тайёрлашга боғлиқ эканлигини таъкидладилар. Шунинг учун ҳам мавжуд таълим-тарбия тизимини чуқур ислоҳ қилиш, малакали мутахассислар етиштиришнинг пухта тизимини яратиш бугунги кундаги устувор йўналишларидан бири бўлиб қолмоқда.

Сўзга чиққанлар иккала хужжатнинг айрим бўлим ва моддаларини янада мукаммаллаштиришга қаратилган таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Йиғилишда Президентнинг давлат маслаҳатчиси Ў. Раҳматов иштирок этди.

* * *

Жиззах вилояти фаолларининг «Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастур» ва «Таълим тўғрисида»ги Қонун лойиҳалари муҳокамасига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Унда вилоятдан сайланган Олий Мажлис депутатлари, вилоят кенгаши депутатлари, шаҳар ва туман ҳокимлари, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, мактаблар раҳбарлари, халқ таълими бўлимлари мудирлари, кенг жамоатчилик ва оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди.

Йиғилиш иштирокчилари Республика Бош вазирининг ўринбосари А. Азизхўжаевнинг «Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастур» лойиҳаси, Олий Мажлис фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари П.Қодировнинг «Таълим тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақидаги маърузаларини тингладилар.

Сўзга чиққанлар Миллий дастур ва таълим тизимини янада такомиллаштириш юзасидан фикр-мулоҳаза билдирдилар.

Йиғилишда Республика олий ва ўрта махсус таълим вазири О. Салимов қатнашди.

* * *

Жойларда кенг жамоатчилик иштирокида Олий Мажлиснинг навбатдаги сессияси кун тартибига киритиладиган «Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастур» ва «Таълим тўғрисида»ги Қонун лойиҳалари муҳокама этилмоқда.

Қашқадарё вилоят ҳокимлигида бўлиб ўтган йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси раисининг ўринбосари А.Қосимов мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлган ана шу ҳужжатларнинг тайёрланиши, уларнинг мақсад ва мазмуни хусусида маъруза қилди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар таълим ислоҳоти, ҳар томонлама етук кадрларни тайёрлаш давр талаби эканини таъкидлаб, лойиҳаларнинг айрим боб ва моддаларини янада мукамаллаштириш бўйича фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

Йиғилишда вилоят ҳокими О. Пармонов, Республика халқ таълими вазири Ж.Йўлдошев қатнашди.

(ЎзА).

● 10 АВГУСТ — ҚУРУВЧИЛАР КУНИ

БУНЁДКОРЛАР БАЙРАМИ

Республика қурилиш мажмуи меҳнат жамоаларининг вакиллари анъанага мувофиқ, нишонланадиган қурувчилар куни арафасида қилинган ишларнинг якунини чиқариш, янги марраларни белгилаб олиш учун пойтахтдаги «Туркистон» саройига тўпландилар.

Тармоқ ходимларини Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков республика Президенти ва ҳукумати номидан касб байрами билан табриклади.

Қурилиш мажмуи меҳнаткашлари фидокорона меҳнатлари билан давлатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаётгани таъкидланди. Қурилиш, лойиҳа ташкилотларининг, қурилиш индустрияси корхоналарининг жамоалари мамлакат иқтисодий ва ижтимоий тараққиётига доир аниқ вазифаларни муваффақиятли ҳал этмоқдалар -- қурилиш суръати тезлашмоқда, янги ишлаб чиқариш қувватлари ҳамда маданий, ижтимоий-маиший иншоотлар ишга туширилмоқда. Чунончи, республикада йилнинг биринчи ярмида қурилиш учун ажратилган 99 миллиард сўм маблағ ўзлаштирилди, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 115 фоизни ташкил этади.

Кўкдумалоқ кони, Тошлоқ тумани марказидаги тўқимачилик мажмуи, Хоразм вилоятидаги қанд заводи, Қўнғиротдаги сода заводи, Тошкент-Ўш автомобиль йўли, Навоий-Учқудуқ-Нукус, Ғузор-Қумқўрғон янги темир йўллари каби энг муҳим иншоотларни барпо этиш жадал суръатлар билан давом этмоқда. Бухоро нефтни қайта ишлаш заводининг биринчи навбатини қуриш ниҳоясига етмоқда, Тошкентни қайта қуриш ва обод қилиш ишлари давом этмоқда, Бухоро, Хива ва Самарқандни юбилей тантаналарига тайёрлаш ишлари якунланмоқда. Айни пайтда уй-жойлар, касалхоналар, мактаблар, болалар боғчалари, соғломлаштириш-спорт иншоотлари, газ ва сув қувурлари қуриш масалалари ҳам эътибордан четда қолаётгани йўқ. Бу ишларнинг ҳаммаси инсон манфаатларини таъминлаш дастурига, Ўзбекистон мустақиллигини мустаҳкамлашга қаратилган бошқа давлат ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилмоқда.

Тантанали йиғилишда республика қурилиш мажмуи ходимларининг яқин вақтдаги ва келажакдаги энг муҳим вазифалари белгиланди.

Тантанали йиғилишда Бош вазир ўринбосарлари Р. Юнусов, Б. Ҳамидов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов иштирок этди.

Ўзбекистон санъат усталари қурувчиларга катта байрам концертини кўрсатдилар.

(ЎзА).

ПУЛ-КРЕДИТ СИЁСАТИ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА КОМИССИЯСИ МАЖЛИСИ

8 август куни Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида Пул-кредит сиёсати бўйича республика комиссиясининг навбатдаги кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди.

Унда мазкур комиссия аъзолари, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Пул-кредит сиёсати комиссияларининг раҳбарлари иштирок этишди. Мажлисни Республика Пул-кредит сиёсати комиссиясининг раиси - Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Раиси Ф.Муллажонов бошқарди.

Мажлисда Вазирлар Маҳкамасининг «1997 йилнинг 3-чорагида нақд пул эмиссияси даражаси кўрсаткичлари ва касса режаси тўғрисида» 1997 йил 11 июлдаги 352-сонли қарорининг июль ойидаги ижроси, айрим корхона ва ташкилотларда иш ҳақининг базавий фондини ошириш ҳамда республика Пул-кредит сиёсати комиссиясининг ишчи гуруҳлари таркибини қайта тасдиқлаш тўғрисидаги масалалар муҳокама қилинди.

Унда Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Бухоро, Сурхандарё ва Тошкент вилоятлари Пул-кредит сиёсати комиссиялари раҳбарларининг ҳисоботлари тингланди.

Июль ойида Республикамиз бўйича эмиссия даражаси 10 фоиз қилиб белгиланганида ҳолда амалда 4,2 фоизни ташкил этди. Бу 1996 йилнинг шу даврига нисбатан 10,6 бандга камдир. Ушбу кўрсаткич республикамизнинг 9 та худудида бажарилди. Ҳисобот даврида Тошкент вилояти ва шаҳрида муомаладан қўшимча нақд пул олинди.

Республикамиздаги 196 та шаҳар ва туманнинг 130 тасида нақд пул эмиссиясининг белгиланган даражасига эришилди, бу улар умумий сонининг 66,3 фоизини ташкил этади. Жумладан, мазкур кўрсаткич Бухоро ва Хоразм вилоятидаги 12 шаҳар ва туманнинг 11 тасида, Самарқанд вилоятида 18 тасидан 17 тасида, Андижон вилоятида 18 тадан 16 тасида ва Тошкент вилоятида 21 тадан 19 тасида бажарилди.

Ҳисобот даврида мамлакатимиздаги 196 та шаҳар ва туманнинг 131 тасида ёки уларнинг 66,8 фоизида умумий тушум суммаси бўйича касса режаси бажарилди. Навоий, Наманган, Самарқанд, Хоразм, Жиззах вилоятлари ва Тошкент шаҳрида ушбу режа ортиғи билан бажарилди.

Бироқ республикамизнинг айрим вилоятларида июль ойида касса режаси бажарилмади, баъзи вилоятларда эса эмиссиянинг белгиланган даражасидан ортиқча равишда муомалага нақд пул чиқарилишига йўл қўйилди.

Республика Пул-кредит сиёсати комиссиясининг ушбу кенгайтирилган мажлисида айрим вилоятлар Пул-кредит сиёсати комиссияларининг касса режаси ва нақд пул эмиссиясининг белгиланган даражасига риоя қилинишини таъминлаш борасида етарлича иш олиб бормаганлиги алоҳида таъкидланди.

Шунингдек, мажлисда касса режаси ва нақд пул эмиссиясининг белгиланган кўрсаткичларини уддалай олмаган раҳбар ходимларга нисбатан Вазирлар Маҳкамаси қарорига мувофиқ ҳолда тегишли чоралар кўрилди.

Мажлисда мустақиллигимизнинг яқинлашиб келаётган 6 йиллиги муносабати билан ҳудудий Пул-кредит сиёсати комиссиялари раҳбарлари зиммасига жойларда нақд пул тушумини кўпайтириш эвазига иш ҳақи, пенсия ва ижтимоий нафақаларнинг ўз вақтида тўланишини таъминлаш юзасидан зарурий чора-тадбирлар кўриш вазифаси юклатилди.

Мажлисда муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(ЎзА).

ШАРҚ ТАРОНАЛАРИ — ҚАЛБ ДУРДОНАЛАРИ

ХАЛҚАРО МУСИҚА ФЕСТИВАЛИНИНГ САМАРҚАНД ШАҲРИДАГИ ИЖРОЧИ ДИРЕКТОРИ АЪЗАМ АҲРОРОВ БИЛАН МУЛОҚОТ

-- Аъзам ака, мазкур анжуман, аввало, Шарқ халқлари миллий мусиқа ва қўшиқчилик санъатининг ажойиб намуналарини кенг тарғиб қилишга мўлжалланган бўлса, иккинчидан, у ЮНЕСКОнинг халқаро маданий-маърифий тадбирлари дастурига ҳам киритилгандир. Табиийки, ўша кунлари бу ерга жаҳоннинг кўплаб мамлакатларидан меҳмонлар ташриф буюришади. Демак, бу айём юртимизни яна бир бор дунёга танитиши шубҳасиз, шундай эмасми?

-- Ҳақ гапни айтдингиз. Фестиваль Шарқ халқлари миллий мусиқа анъаналарини авайлаб-асраш, ривожлантириш, эзгу инсоний қадриятларни тараннум этиш ва шу тариқа халқлар ўртасидаги дўстлик, биродарлик ришталарини янада мустаҳкамлаш, ижодий ҳамкорлик, маданий-маънавий муносабатлар доирасини халқаро миқёслар даражасига кўтаришга ҳам хизмат қилади. Бундай улкан анжуманнинг айнан Самарқандда ўтказилиши эса қалбларимизни фахрга тўлдириш билан бирга, зиммамизга улкан масъулият ҳам юклайди. Яна бир эътиборли томони шуки, у тарих саҳифаларига «Биринчи бор Самарқандда ўтказилган», деган таъриф билан киради. Бу эса барчамиз учун ҳам катта шарафдир.

-- Илгари Мирзо Улуғбек таваллудининг 550 йиллиги, соҳибқирон Амир Темур ҳазратларининг 660 йиллиги юбилейларини ташкил этиш ва ўтказишда ҳам сиз бевосита ташкилотчилардан бири сифатида иштирок этганлигингиздан хабаримиз бор. Демоқчиманки, бу борада тажрибалар етарли...

-- Гапингизни тушундим. Мақтаниш эмас-у, ҳарқалай, унча-мунча кўникмаларимиз бор. Вазирлар Маҳкамасининг «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивалини ўтказиш ҳақидаги қарори чиққач, шу асосда биз ҳам амалий иш режаларимизни белгилаб олганмиз. Дирекция учун махсус офис ажратилган. Транспорт, компьютер ва алоқа воситалари таъминоти ҳал қилинган. Банкда эса ҳисоб-рақамимиз мавжуд.

Ҳозиргача фестивалнинг асосий тадбирлари ўтадиган Регистон майдонидаги тайёргарлик ишлари қарийб ниҳоясига етказилди. Бундан ташқари, шаҳар марказий маданият ва истироҳат боғи ҳудудидаги Ҳамза номли ёзги театр, «Ёшлик» боғи, Регистон ёнидаги яшил театрда ҳам кенг кўламда қурилиш-таъмирлаш ишлари уддаланди. Ўрни келганда, бу борада фидокорона меҳнат қилаётган «Самарқандкимёқурилиш» акционерлик жамияти, «Самарқандмонтаж» корхонаси, «Тойтепа» заводи ишчи-хизматчиларига ўз миннатдорчилигимизни билдирмоқчиман.

-- Фестиваль тадбирлари хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

-- Томошалар Регистондаги уч ярим минг ўринли амфитеатрда «Шарқ таронаси» номли фестиваль мадҳияси билан очилади. Шу кунларда бу ерда таниқли режиссёр Баҳодир Йўлдошев бошчилигидаги ижодий гуруҳ саҳна безакларини ва «Буюк Ипак йўли» номли театрлаштирилган махсус томошани тайёрламоқда. Фестиваль доирасида бўлиб ўтадиган «Шарқ халқлари мусиқа санъатининг муштараклиги» илмий-ижодий конференциясига ҳам қизғин ҳозирлик кўраяпмиз.

Самарқанд туманидаги Нодир Девонбеги мадрасасининг очиқ майдонида «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивалининг турли тадбирлари ўтказилади. Шунинг учун ҳам мазкур ноёб ёдгорлик таъмирланиб, ички ва ташқи томонларига қайтадан жило берилмоқда. Бу ишларни машҳур самарқандлик уста Абдуқаҳҳор Ҳаққуловнинг ўғиллари Абдураззоқ ва Абдуғанилар амалга оширишяпти. Сиз суратда уларни кўриб турибсиз.

Т. НОРҚУЛОВ олган суратлар (ЎзА).

«Халқ сўзи» мухбири
Фарҳод УСМОНОВ
суҳбатлашди.

КЕЧА ВА БУГУН

(Давоми. Боши 1-бетда).

ИЛГАРИ...

Мен ҳалиям Сталин замонини эслаётганим йўқ. «Қордан қутилиб, ёмғирга тутилган» кейинги, Хрушчёв замонини айтяпман. Хрушчёвнинг ишқи маккажўхорига тушиб, ҳамма ёққа фақат маккажўхори экилди. Аммо мол туёғи қирилиб кетди...

Ўзбекнинг, айниқса деҳқоннинг тирикчилиги -- мол билан. Ўзбекнинг нимаси кўп -- тўйи кўп. Ана шундай тўй пайтларида мол унинг жонига оро киради. Аммо ўша пайтда бир хонадонда биттадан ортиқ мол бўлиши мумкин эмасди. Баъзан кечалари босқин бўлиб, мол сони текширилар, биттадан ортиғи олиб кетилар эди... Биттадан ортиқ мол сақлаган одам жонини ҳовучлаб яшарди... Хуллас, бу даврларда ҳақиқатан амал қилинадиган ягона даъват -- «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!», яъни ҳамма ёппасига камбағал бўлсин, деган шиор эди.

ҲОЗИР...

«Ошинг ҳалол бўлса - кўчада ич» замони. Ҳар кимнинг иноникхтиёри ўзида. Кимнинг нимага қурби етса - марҳамат, қилсин. Уддабуронлик, тадбиркорлик, меҳнат билан бойиса --ҳалоли бўлсин...

ИЛГАРИ...

Миллатнинг гули қирилиб кетди. Ниҳоятда бой тарихимиз, маданиятимиз бўлишига қарамай, «сенлар жоҳил эдинглар, биз одам қилдик», деган таънадашномлар юкидан қаддимиз эгик, бошимиз хам эди. «Йўқ, бизнинг мана бундай аждодларимиз бор!» деёлмасдик. Алишер Навоий, Беруний, Ибн Сино, Улуғбекдан бошқа буюк аждодларимизнинг номи ҳам қатағонга учраган эди... Ҳайриятки, номлари зикр этилган бобокалонлармиз номини бутунлай ўчириб юборишга ўша, замона зўрларининг ҳам кучи етмади...

ҲОЗИР...

Руҳи доимо халқ билан бирга бўлишига қарамай, номи «сургун»га маҳкум этилган буюк соҳибқирон Амир Темур юртига қайтиб келиб, ўзининг ҳақиқий ўрнини эгаллади. Гап буюк бобомизнинг номи, эъзози тиклангани, унинг улкан таваллуд тўйи мамлакатимиздагина эмас, жаҳон миқёсида ҳам кенг нишонлангани хусусидагина бораётгани йўқ.

У буюк зотнинг Тошкент, Самарқанд, Шаҳрисабз шаҳарларида қад кўтарган хайкалларига бир назар ташланг! Тошкентга буюк саркарданинг от миниб кириб келиши унинг: «Куч -- адолатдадир!» деган ҳикматли шиорини эслатмайдими?..

1991 йил Алишер Навоий йили, деб эълон қилиниб, йил бўйи Ҳазратнинг тўйини тўй-тўйладик.

Мирзо Улуғбек, Мирзо Бобур сингари буюк аждодларимизнинг ҳам таваллудларини кенг нишонлаб, хотираларини ёд этдик...

Ёвузлик салтанати қурбони бўлган жуда кўп ватандошларимизнинг пок номлари тикланди, Абдулла Қодирий, Чўлпон, Фитрат, Файзулла Хўжаев сингари юрт фарзандларининг таваллуд тўйлари нишонланди, нишонланиш арафасида турибди...

Хуллас, ким ниҳоятда мутафаккиру ким жоҳил экани аён бўлди-қолди...

ИЛГАРИ...

Биз -- Аллоҳ Таолонинг назари тушган халқ (Аллоҳ назар қилмаса, битта халққа шу қадар кўп буюк фарзанд ато бўлармиди!) нене азобларни бошимиздан ўтказмадик... Зиёли бўлса, фарзанд отаси ёки онасининг, жигар жигарининг жанозасида қатнаша олмасди. Масжидларда жамоа бўлиб намоз ўқиш, ҳаж қилиш сингари фарзу суннатлар-ку, буюк армон эди бизга...

ҲОЗИР...

Худони қайтадан танидик, Парвардигори олам ҳам бизга қайтадан назар қилди. Ҳамма иш кўнгилдагидай кетяпти, дин ҳаётимиздан ўзининг муносиб ўрнини эгаллади. Умра сафарларидан ташқари, ҳар йили 3 мингдан ортиқ юртдошларимизга ҳаж ибодатини адо этиш учун тўла шароит яратилган. Халқимиз Ҳазрат Баҳоуддин Нақшбанд, Ҳазрат ат-Термизий сингари улуғ сиймолар таваллудини кенг нишонлади. Ислом оламининг энг буюк, энг табаррук намояндаларидан бири Хожа Исмоил ал-Бухорийнинг янаги йил бўладиган улкан тўйига катта тайёргарлик кетмоқда...

ИЛГАРИ...

Ўзбекда «темирчи тақага ялчимас», деган доно нақл бор. Бу нақл Ўзбекистонга жуда мос эди. Пахта, пилла, олтин... хуллас, бой заминимизнинг усти-ю остидаги барча ноёб нарсалар ташиб кетиларди-ю, ўзимиз икки бармоқни бурнимизга тиқиб қолаверардик.Тўртта михни ҳам Москвадан сўраб олардик. Москвага муте эдик...

Халқимиз раҳбарларнинг доносини ҳам кўрди, нодонини ҳам. «Ўзингдан чиққан балога -- қайга борасан давога», деганларидек, нодон раҳбарлар хўжайинлари ноғорасига ўйнаб, имкони қадар халқни сотди. Лекин, Худога беҳисоб шукрлар бўлсинки, доно раҳбарлар ўша замонларда ҳам зукколик билан иш тутиб, Москванинг кўзини шамғалат қилиб, халққа жуда кўп нарса қолдириб кетди.

Лекин, барибир, ҳар бир қадамни Москванинг розилиги билангина ташлашимиз керак, заррача бўлса-да, унинг измидан чиқишимиз мумкин эмас эди.

ҲОЗИР...

Ҳозир қилинаётган ишларни кўриб, Москва бизни нақадар шипшийдам қилиб қўйганига амин бўласиз. Атиги беш йил ичида юз берган ўзгаришлар Совет давридаги етмиш беш йилгагина эмас, ундан анчагина кўпига ҳам татийди. Асака, Мурунтов, Кўкдумалоқ, Қамчиқ... Булар -- энг йирик иншоотларнинг айримлари, холос. Улардан ташқари, қанча-қанча завод, фабрика, йўл, темир йўл шохобчалари қурилмади дейсиз! Шаҳар-қишлоқларимиздаги қурилиш, ободончилик ишларичи! Ҳамдўстликдаги биронта давлат бундай қамров билан мақтана олмайди!

Кечагина бирон-бир Шарқ мамлакатига борадиган бўлсак, самолёт Тошкентга қўниб ўтишига қарамай, олдин Москвага борар, самолётга ўша ерда чиқар, кейин Тошкентга келар, аммо бу ерда самолётдан чиқолмас эдик. Қайтишда ҳам аҳвол шу - самолёт Тошкентга қўнарди, лекин биз тушиб қололмас, албатта Москвага боришга, кейин у ердан қайтиб келишга мажбур эдик. Ҳозир «Ўзбекистон ҳаво йўллари»нинг «Боинг», А-300 самолётлари Нью-Йорк дейсизми, Лондон дейсизми... дунёнинг энг узоқ жойларидаги энг йирик шаҳарларга учиб турибди...

ИЛГАРИ...

Дунё харитасида Ўзбекистон деган давлат йўқ эди. У фақат СССР харитасидагина мавжуд эди, холос. Бироқ, хориждаги кўпгина давлатлар ва уларнинг халқлари СССР деган давлатни ҳам билмас, уни Россия деб атарди. Бинобарин, хорижликлар учун СССР худудидаги барча халқлар рус ҳисобланарди. Иккинчи жаҳон урушида жон олиб жон берган, қурбон бўлган ўзбеклар ҳам Россия фуқароси, гўё рус кишиси ҳисобланган...

Конституциямиз, байроғимиз, гербимиз, мадҳиямиз бор эди-ю, биз уларнинг бирортасини ҳам ҳис қилмасдик. Чунки уларнинг барчаси номигагина мавжуд эди-да...

ҲОЗИР...

Байроғимиз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти пештоқида ҳилпираб турибди. Бу -- Ўзбекистон дунёдаги барча давлатлар сафида ўзининг муносиб ўрнига эга, деган гап. Ўзбекистон ўз Президенти сиймосида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти минбаридан ҳам, бошқа жуда кўп нуфузли халқаро анжуманларда ҳам оламшумул масалаларни кўтариб чиқмоқда. Жаҳоннинг кўпгина нуқталарида делегацияларимиз шарафига байроғимиз кўтарилиб, мадҳиямиз янграяпти.

Конституциямизга қатъий риоя қилган ҳолда демократик жамият қуряпмиз...

Юртимиздаги кенг, обод кўчалар, маҳсулотга тўлиб-тошган бозорлар, чиройли биноларни, тобора кўпайиб бораётган автомобилларимизни, пойтахтимиздаги элчихоналар, бошқа хорижий ваколатхоналарни, хорижлик дипломат, ишбилармон, меҳмонларни кўриб, кишининг кўнгли фахр туйғусига тўлиб кетади, коммунистик режимда ўтган шунча йиллик даврга, истибдодда кечган шунча йиллик умрига афсусланади...

Мен кеча-ю бугуннинг айрим фарқларини тилга олдим, холос. Чунки уларнинг ҳаммасини санаб адо қилиш қийин. Мана шу, саналган фарқларни таққослашнинг ўзи ҳам «Мустақиллик дегани шу бўлади!» деган хулосага келиш имконини беради.

Ҳа, Мустақиллик деганда мен шуларни кўраман.

Буларнинг барчасининг қадрига етсак, шунчалик қисқа вақт ичида қўлга киритган улкан бойлигимизни асраб-авайласак,сархушлик кайфиятидан воз кечиб, ҳушёрликни қўлдан бермасак, неъматларнинг неъмати -- Мустақилликни ато этгани учун Аллоҳга шукрлар айтишни унутмасак, некбин бўлсак, марра бизники, ошиғимиз олчи бўлаверишига ишончим комил!

(ЎзА).

***

ИККИ ҚУТБ ОРАЛИҒИДА

ПРЕЗИДЕНТ ҲУШЁРЛИККА ЧАҚИРДИ

Жазоир Президенти Ламин Зеруал мамлакат фуқароларини сўнгги вақтларда террорчилик ҳаракати кучайиб бораётганлиги муносабати билан ҳушёрликка чақирди.

Президент навбатдаги йиғилишда сўзлар экан, ислом аслиятчиларини ҳукуматнинг мамлакатда барқарорликни таъминлаш юзасидан олиб бораётган ҳаракатларига тўсқинлик қилаётганликда айблади.

Кейинги ҳафталар ичида Жазоирда террорчилик натижасида 300 дан ортиқ киши ҳалок бўлган. 1992 йилдан буён эса ислом жангарилари 100 мингдан ортиқ кишининг ёстиғини қуритган.

БОШ ВАЗИР САЙЛАНДИ

Комбоджа парламенти янги биринчи Бош вазирни сайлади.

Шу вақтгача мамлакат ташқи ишлар вазири лавозимида ишлаб келган Унг Хуот шаҳзода Нородом Ранаритнинг ўрнини эгаллади. Унг Хуотнинг номзоди учун мамлакат қонун чиқарувчи маҳкамаси депутатларининг учдан икки қисми овоз берди.

ОҚ КАБУТАРЛАР ПАРВОЗИ

Япониянинг Хиросима шаҳрида атом бомбаси қурбонларини хотирлаш маросими бўлиб ўтди.

Бундан 52 йил аввал, 1945 йилнинг 6 августида ташланган ядро бомбаси 140 минг нафар фуқаронинг ҳаётига зомин бўлган эди.

Хотирлаш маросимида Япония Бош вазири Рютаро Хасимото ҳам иштирок этиб, жамоатчиликни дунёдаги оммавий қирғин қуролларини йўқ қилиб, ядросиз дунёни яратишга чақирди.

ЖАРАЁН ОҒИР КЕЧМОҚДА

Араб давлатлари лигаси (АДЛ) Исроилнинг Фаластин ҳудудига нисбатан иқтисодий жазо чораларини қўллаётганини қоралаб чиқди. Ушбу ташкилот куни кеча фавқулодда йиғин ўтказиб, ана шундай баёнот қабул қилди.

Фаластинга нисбатан иқтисодий блокада ўтган ҳафта -- Қуддусда содир бўлган қўпорувчилик ҳаракати натижасида 15 нафар киши қурбон бўлганидан сўнг Исроил томонидан ўрнатилган эди. Араблар ташкилоти аъзоларининг қўшма баёнотида айтилишича, Исроил ҳукумати Фаластин маъмуриятини ушбу террористик актларда айблаши ҳақиқатга яқин эмас. АДЛ яҳудий давлатининг мазкур тақиқини бекор қилиш мақсадида «Яқин Шарқ тинчлик жараёни»нинг ҳомийлари АҚШ ва Россия, шунингдек, Европа Иттифоқи ва БМТни ўз муносабатини билдиришга чақирди.

5 август куни Миср Президенти Ҳусни Муборак Исроил ташқи ишлар вазири Давид Леви билан учрашувидан сўнг, Исроилнинг блокадаси Фаластин маъмурияти раҳбари Ёсир Арофатнинг мавқеини тушириб юборади ва тинчлик жараёнига жиддий зарар етказади, деди журналистларга.

-- Мен Исроил ҳукуматини юзага келган вазиятни бартараф этишга ва тинчлик музокараларини қайта тиклаш томон қадам ташлашга даъват этдим, -- деди Ҳусни Муборак.

Яқин кунларда Исроил -- Фаластин муносабатларидаги инқирозни ечиш йўлларини ахтариш мақсадида Тел-Авивга Миср ташқи ишлар вазири Амр Мусо бориши кутилмоқда.

Исроил Бош вазири Биньямин Нетаньяху эса ҳозирча Фаластин ҳудудида қамал ҳолатини бекор қилиш тўғрисидаги талабларни рад этмоқда. У Фаластин маъмуриятини Исроил билан тузилган тинчлик битимига амал қилмасликда айблаб, «тинчликка фақат бир томонлама эришилмайди», деб таъкидлади.

7 август куни АҚШ Президенти Билл Клинтон Оқ уйда брифинг ўтказиб, Яқин Шарқ муаммосига ҳам тўхталди. У Исроил-Фаластин муносабатидаги сўнгги ўзгаришларга муносабат билдирар экан, «тинчлик жараёни икки томонлама ҳаракатланадиган кўчага ўхшаши лозим» дея таъкидлади. Президент Яқин Шарққа ўзининг махсус элчиси Денни Россни юбораётганини журналистларга маълум қилиб, элчи Б. Нетаньяху ҳамда Ё. Арофат билан хавфсизлик масалаларида музокаралар ўтказишини айтди. Б. Клинтоннинг таъкидлашича, агар Д. Росснинг мазкур миссияси муваффақиятли кечса, унинг ортидан АҚШ Давлат котиби Мадлен Албрайт сафар қилади.

Исроил ҳукумати 7 август куни Фаластин мухториятига нисбатан қўллаётган қамалини «бир оз юмшатди». Шу кундан бошлаб мухторият ҳудудига кундалик эҳтиёжда ишлатиладиган маҳсулотларни олиб кириш мумкин. Аммо Исроилга арабларни киритмаслик ҳақидаги тақиқ ҳамон ўз кучида қолмоқда.

«Халқ сўзи» мухбири
Х. АБДУРАХМОНОВ тайёрлади.

ИККИ ҚУТБ ОРАЛИҒИДА

***

«ХАЛҚ СЎЗИ» АРАЛАШГАЧ...

ХОНАДОНДА ГАЗ ЁНАДИ

«Халқ сўзи» газетасининг доимий мухлисиман. Унинг саҳифаларида босилаётган мақолаларни қизиқиш билан ўқиб бораман. Ўзим қирқ йилдан ортиқ мактабда ўқитувчилик қилдим, -- деб ёзган эди Амударё туманида яшовчи саксон ёшли отахон Холмурод Отамуродов бизга юборган хатида. -- Фарзандларим уйли-жойли. Худога шукур, юртимизнинг мустақиллигини кўриш, шу кунларда яшаш насиб этди. Энди муддаога ўтадиган бўлсак, 1992 йилда хўжалигимиздаги хонадонлар газлаштирилди. Қўшниларимиз уйида табиий газ ёна бошлади. Ўша пайтда хўжаликнинг маблағи етмай қолдими ёки бошқа сабаб бўлдими, олти оила бу қувончдан бебаҳра қолдик. Мана шунга ҳам беш йил бўляпти. Ўтган йиллари ҳам хат ёзган эдик. Лекин дардимизни тинглайдиган раҳбар топилмаяпти».

Ушбу шикоят текшириш учун Амударё тумани ҳокимлигига юборилган эди. У ердан қуйидаги жавоб олинди:

«Тўлқин» жамоа хўжалиги ҳудудида яшовчи Холмурод Отамуродовнинг «Халқ сўзи» газетасига ёзган шикоят хати Амударё тумани ҳокимлигининг етакчи мутахассислари томонидан ўрганиб чиқилди. Текширишда ҳақиқатан ҳам олти оила газлаштирилмай қолганлиги аниқланди. Мазкур турар жойларни табиий газ билан таъминлаш мақсадида лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди.

Бу ишлар учун сарфланадиган маблағни ажратиш «Тўлқин» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси М. Матназаров зиммасига юклатилди. Қурилиш ишларини бажариш Манғит қурилиш-монтаж бошқармасига топширилди.

Айни пайтда хўжалик ҳисоб рақамида етарли миқдорда пул бўлмаганлиги сабабли, бу ишларни 1997 йилда қишлоқ хўжалигидан тушадиган даромад ҳисобига амалга ошириш режалаштирилди. Унинг бажарилиши туман ҳокимлиги томонидан назоратга олинди.

Ф. ЭРМАНОВ,
Амударё тумани ҳокими».

***

Тикувчилик аёлларга хос касб. У момолардан мерос, давомий анъана ҳамдир. Уларнинг нозик дидлари маҳсули ила тайёрланган нафис, бежирим кийимлар ҳаммамизга хуш ёқади.

Қарши туманида ташкил қилинган «Мухниса» хусусий фирмаси тикувчилари ҳам ана шундай чиройли кийимлар тикиб, халқимизга тортиқ этишмоқда.

СУРАТЛАРДА: *тикувчилар Нафиса Нарзиева ва Санобар Раҳимова.*

Тўлқин КАРИМОВ олгар суратлар.

***

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

● ***АНДИЖОН:***

ШАҲАР ЯШАРМОҚДА

Навоий номидаги маданият ва истироҳат боғи андижонликларнинг энг севимли, кишилар билан ҳамиша гавжум, файзли, тароватли оромгоҳи ҳисобланади.

Кейинги пайтда шаҳарнинг деярли барча кўчалари, майдон ва хиёбонларини ободонлаштириш, йўл бўйларини кўкаламзорлаштириш сингари ишларга оммавий киришилди. Шаҳар бош режаси асосида Комил Яшин, Амир Темур ва Бобур номли шоҳкўчаларда бунёдкорлик ишлари охирига етказилмоқда.

Навоий номли боғга кираверишда узунлиги 40, баландлиги 12 метрли улкан гумбазли арк ҳам қад ростлаётир. Арк олдида иккита фаввора, яшил майдон ташкил этилади. Унинг бешта устунига оқ мармардан «либос» кийдирилади. Гумбазларга ҳазрат Навоийнинг машҳур «Хамса» достони қаҳрамонлари чизилади. Бир сўз билан айтганда, мустақиллик байрами кунига қадар «Наврўз» ўйингоҳи, Мустақиллик, Қаҳрамонлар хиёбонлари, айланма йўл меъморчилик мажмуаси шаҳар кўркига-кўрк қўша бошлайди.

О. ШОДМОНАЛИЕВ.

● ***ФАРҒОНА:***

ХУСУСИЙ ШИФОХОНА

Учкўприк туманида хусусий даволаш муассасаси иш бошлади.

Уни олий тоифали врач Акромжон Қодиров ҳамқишлоқлари ҳомийлигида ва шахсий маблағи ҳисобига бунёд этди.

Муолажа комплексида хирургия, гинекология, стоматология бўлимлари мавжуд. Яқин орада кардиология, физиология ва шифобахш ўсимликлар билан даволаш бўлимлари ҳам очилади.

Н. СОБИР.

● ***ЖИЗЗАХ:***

ЧИННИ БИЛАН РАҚОБАТЛАШАДИ

Вилоят марказидаги «Алишер» масъулияти чекланган жамоа аъзолари халқ ҳунармандчилиги анъаналарига содиқ қолиб, аҳолига ўн етти турдаги сопол идишлар етказиб беряпти.

Жиззахлик кулоллар ясаган уй-рўзғор буюмлари, амалий санъат асарлари МДҲ давлатларида ўтган барча кўрик-танловларнинг совринига мушарраф бўлган. Мустақиллик байрамигача корхонада яна иккита хумдон ишга туширилади. Уларда пиширилган идишлар чинни буюмлар билан бемалол рақобатлаша олади.

Ҳ. НАБИРАЕВ.

● ***НУКУС:***

СОФ ФОЙДА ОРТА БОШЛАДИ

Тўрткўл туманидаги «Шўрахон» ширкатлар уюшмаси ҳудудида фаолият кўрсатаётган «Нафосат» тўқув ва тикувчилик фабрикасида ҳозир 300 дан ортиқ киши ишламоқда.

Корхонада йилига 11-13 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, 2-3 миллион сўм соф фойда олиняпти. Корхонанинг Тошкент, Тўрткўл, Манғит, Москва шаҳарларида ўз савдо бўлимлари ишлаб турибди. Қўшни давлатлардаги бир қатор корхоналар билан ҳам иқтисодий ҳамкорлик ўрнатилган.

Бу ерда маҳсулотлар фақат қатъий буюртма асосида тайёрланмоқда. Бу тайёр маҳсулотларнинг тезда сотилишига имкон бераяпти.

Ҳ. АБДУСОДИҚ.

***

● *СИРЛИДИР ФАН ОЛАМИ*

БИР ИШЛАНМА ИНШОСИ

У ишлаб чиқаришга жорий этилса, самарасини фақат пул билан чақиб бўлмайди

Дам олиш кунларидан бирида танишим мени қадрдон дўстиникига олиб борди. Бир пиёла чой баҳона бўлди-ю, мезбон -- Шокир Маманазаров билан бир пасда ака-ука бўлиб қолдик. Ғўлабирдай бу йигит ғоят дилкаш эди. Илгари у пойтахтдаги заводларнинг бирида механик бўлиб ишлаган экан. Бир неча йил аввал эса касбини ўзгартирибди -- ҳуқуқшуносликни танлабди. Бу ҳол каминани таажжублантирди. Сабабини суриштирмоқчи бўлдим-у, истиҳолага бордим. Аммо унинг ўзи қалб «дафтари»ни варақлашга тушди...

-- Цехимизда ҳаво тозаловчи вентилятор бўларди, -- деди у. -- Қачон қарасанг, тариллагани-тариллаган. Бир куни ишдан кейин қолиб, уни созлашга аҳд қилдим. Вентилятор тўртта больт ёрдамида қотирилган бўлиб, учтаси бўшаб қолган экан. Бирини энди қотиришга киришганимда, вентилятор ишлаб турган эмасми, яшин тезлигида ҳавога қараб учдию, ҳаял ўтмай ерга жаранглаб тушди. Шунда қуввати 1,5 киловатт двигатель айланишининг тезлиги минутига 1500 га етганда вентилятор диаметри 10 миллиметрлик больтни узиб, чириллатиб учириб юборганидан ҳайратга тушдим. Дафъатан хаёлимдан бир фикр ўтди: двигатель айланишининг тезлиги 10 баравар оширилса, у диаметри 100 миллиметрлик больтни ҳам узиб юбориши мумкин экан-да? Агар 10 миллиметрлик больтнинг узилиш қувватини 5 тонна деб олсак, унда 100 миллиметрлигининг синиш қуввати 50 тоннадан ошадику? Бу йирик электр машинаси яратилди дегани эмасми?

Шу-шу, бу ғоя менга тинчлик бермай қўйди. Аммо «Электр машинасининг айланиш тезлигини қандай қилиб ошириш мумкин?» деган муаммо ҳадеганда ҳал бўлавермади. Маълум муддат ўтгач, ниҳоят, ишимиз юришиб кетди.

Биз устахона шароитида двигателнинг айланиш тезлигини минутига 1500 тадан 6000 тага кўпайтирдик. Айни чоғда унга редуктор улаб, двигателнинг тезлигини 4 баравар пасайтирган ҳолда редукторнинг чиқиш вали айлантириш қувватини шунча марта кўтардик. Редуктор ўқига 4 киловатт қувватли генератор уланганда, 4 квт электр қуввати ҳосил бўлди. Шу қувват ёрдамида эса 4 киловаттга тенг электр лампочкалар занжири ёқилди. Бинобарин, ортиқча 3 киловатт электр қуввати ишлаб чиқарилди. Мабодо мазкур электр қуввати стабилизатор орқали яна двигателга қайтарилса «цикл» ҳосил қилинади. Ва ортиқча 3 квт энергияни иш бажарувчи, яъни ғилдиракларни айлантирувчи электродвигателга ёки ҳар қандай истеъмолчига бериш мумкин.

Янги электр машинасининг самараси нималардан иборат? Экологик муҳитнинг 90-95 фоиз тоза бўлишига кафолат беради, катта миқдорда ёқилғи-энергетика ресурслари тежалади, меҳнат унумдорлиги эса 50 ва ҳатто ундан ортиқ фоиз ортади ва ҳоказо...

Суҳбатдошим жим қолди. Афтидан, у ўзи яратган ишланма силсиласига ғарқ бўлган эди.

-- Нима учун уни ҳалигача ишлаб чиқаришга жорий этмадингиз? -- дея савол бердим унга.

-- Кўп йиллар давомида заводлар, тегишли муассасалар эшигига кириб чиқдик. Мени қўллаб-қувватловчи одам топилмади. Ачинарлиси шуки, мутахассислар бу ишнинг «сирли нуқталари»ни очиб беришларини талаб қилишди. Одатда ихтирога патент берилмагунча «сирлар» очилмайди. Шу боис бунга кўнмадим. Кейин... этагим барини йиғиштирдим-у, бошқа ишга ўтиб кетдим.

Мен уни тушундим. Лекин ҳозир замон бошқа. Иқтисодиётимиз ва жамиятимиз равнақига ҳисса қўшадиган бундай ишланмалар ижобат топмоғи керак. Бунга республика Фан-техника давлат қўмитаси мутахассислари шояд эътибор берсалар, айни мудао бўлурди», деган ниятда ушбуни қоғозга туширдим.

И. ЎТБОСАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ёзнинг тароватини, унинг жозибаси боғларга, айниқса, ширин-шарбат меваларга кўчаётгани серқуёш юртимизнинг ўзига хос яна бир хислатидир.

Жиззах туманидаги Алишер Навоий номли жамоа хўжалиги боғларида ҳам ёз тароватини, гашти ўзгача акс этмоқда. Тасвирда кўриб турганингиздек, хўжалик раҳбари Аблоқул Каримов (чапда) ва бригада бошлиғи Зоир Аҳмедов боғдаги ҳосил чўғини чамаламоқда.

Т. КАРИМОВ олган сурат.

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

БУВАЙДАЛИК ТАДБИРКОР АПЕНИН ЯРИМ ОРОЛИДА

Итальянларнинг макаронлар тайёрлашдаги шуҳрати бутун дунёга маълум. Шу боис Бувайда туманидаги «Мўмин» хусусий фирмаси жамоаси тегирмон қуриб, ун ва ун маҳсулотлари тайёрлашга киришганда, италияликлардан иш ўрганиб қайтишни дилларига тугиб қўйганди.

Бу орзуни рўёбга чиқаришда уларга республикамизда фаолият кўрсатаётган Тадбиркорлар алоқа маркази ёрдам берди.

Фирма раҳбари Абдумўмин Юсупов шу марказнинг йўлланмаси билан бир ой Италияда бўлиб, буғдойни янчиб, қайта ишлайдиган кичик корхоналар фаолияти билан танишиб қайтди. Энди у Италияда ўрганганларини туманда жорий этмоқчи.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЯНГИ АВТОВОКЗАЛ ҚУРИЛМОҚДА

Бухоронинг шимолий чегарасида янги автовокзал қурилмоқда. Шаҳар юбилей кунларида ишга тушириладиган бу иншоотда «Бухороқурилиш» тресги бинокорлари икки сменада ишламоқда.

Ҳозир автовокзал биноси пойдевори тайёр бўлган, қурилиш конструкциялари келтирилган. Яқин кунларда уларни ўрнатиш бошланади.

Янги автовокзал ҳар соатда 300 йўловчига хизмат қилишга мўлжалланган. Икки қаватли бинода йўловчилар дам оладиган зал, оналар ва болалар хонаси, тиббий пункт, юклар сақланадиган хона, ресторан ва кафе бўлади. Хуллас, янги вокзалда йўловчилар ва қадимий шаҳар меҳмонлари учун барча қулай шарт-шароитлар яратилади.

(ЎзА).

● *ҚАРОР ВА ИЖРО*

ТЕКШИРИШ НИМАНИ КЎРСАТДИ?

Республика Вазирлар Маҳкамасининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида аҳолига савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш, сифат кафолати бўлмаган маҳсулотларни савдога чиқаришни қатъиян ман этиш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилди. Қабул қилинган қарорда бу борада савдо тизимида тегишли тартиб ўрнатиш чора-тадбирлари белгиланди.

Жойларда ўтказилган текширишлар бу ишда ҳақиқатан ҳам жиддий камчиликлар мавжуд эканини кўрсатди. Жумладан, Вобкентдаги «Нур» савдо уйида ош тузи истеъмолга мутлақо яроқсиз эканлиги аниқланди ва сотувдан олиб ташланди. Савдо уйи бошлиғидан тегишли жарима ундирилди. Шунингдек, Бухоро шаҳридаги «Илҳом-5» озиқ-овқат дўконида 2 минг сўмликдан кўпроқ апельсинли ичимлик тегишли тартибда тамғаланмаганлиги, 3179 сўмлик «рожки»нинг эса сертификати йўқлиги сабабли, улар билан савдо қилиш тақиқланди.

Тижоратчи-тадбиркорлар аҳоли эҳтиёжини қондириш, юрт фаровонлигини оширишга катта ҳисса қўшмоқда. Бироқ улар четдан келтираётган озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати ҳамиша ҳам талабга жавоб бермайди. Масалан, Жондордаги «Акбаржон-96» фирма дўконида истеъмолга яроқсиз вафли ҳамда сифат кафолати бўлмаган қора чой сотувга чиқарилган. Ғиждувон шаҳрида патент билан савдо қилувчи тижоратчи К. Ёдгоров ҳам Эрондан келтирилган сифатсиз пирожний билан савдо қилган. Бу ерда Хитойдан келтирилган қуритилган хамиртуруш сертификатсиз сотилаётгани ҳам аниқланди. Бу молларнинг ҳаммаси сотувдан олиб ташланди.

Бир қанча тижоратчи-ишбилармонлар четдан келтирилган маҳсулотларга сертификат олмай, савдо қилишни одат қилган. Жумладан, Вобкент деҳқон бозорида Л. Омонова 1800 сўмлик печеньени, Олот туманидан М. Ражабов эса 4950 сўмлик конфетни сертификатсиз сотаётгани аниқланди. Ваҳоланки, бундай маҳсулотларни сотиш аллақачоноқ қонун билан тақиқланган.

-- Жорий йилнинг ўтган даврида 16 та хусусий фирма, савдо дўконлари, патент билан савдо қилувчилар фаолияти назоратдан ўтказилди,- деди Бухоро минтақавий стандартлаш, метрология ва сертификатлаш маркази бошлиғи Р. Жабборов. -- Шундан етти ҳолатда сотувга қўйилган маҳсулотнинг стандарт ва бошқа норматив ҳужжатлар талабларига жавоб бермаслиги аниқланди. Бунга йўл қўйган ўн беш кишига тегишли жарима солинди.

Илҳом САФАР,
ЎзА мухбири.

UPI-TRADE Co. "YAMAHA" "KORG" "SOLTON MUSIK"

ФИРМАЛАРИНИНГ РАСМИЙ ВАКИЛИ

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:

- ЭНГ КИЧИКДАН ТОРТИБ ЭНГ КАТТА ҲАЖМГАЧА БЎЛГАН СИНТЕЗАТОРЛАР; ЗАРБ ҚУРИЛМАЛАРИ, ГИТАРАЛАР, СКРИПКАЛАР ВА АКСЕССУАРЛАР;
- ДУХОВОЙ АСБОБЛАР, КОНЦЕРТ ВА ХОНАГА ЎРНАТИШГА МЎЛЖАЛЛАНГАН
- РОЯЛЛАР, ДИСКЛАВИРЛАР, ПИАНИНО, КЛАВИНОВЛАР;
- КОНЦЕРТ ЗАЛЛАРИ, РЕСТОРАНЛАР ВА ДИСКОТЕКАЛАР УЧУН
- ЁРУҒЛИК ВА АКУСТИК УСКУНАЛАР.

ТЎЛОВ ТАРТИБИ ЧЕКЛАНМАГАН

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, "Бешёғоч" майдони, "Олмазор" кўчаси, 169 А. Автобуслар - 31, 13, 11. Троллейбуслар - 6, 7, 14. Энг яқин метро станцияси - "Халқлар дўстлиги".

Телефонлар: 45-37-14, (3712) 45-48-31

АПКАЛ-Г

самарали дори бўлиб, қуйидаги мақсадларда ва болалар учун ҳам қўлланиш мумкин:

- суяк-бўғин аъзоларини мустаҳкамлаш;
- тиш эмалини мустаҳкамлаш;
- аллергия хасталиклари ва рахитнинг олдини олиш.

Меъёр: кунига икки маҳал бир таблеткадан.

ДУШАНБА, 11

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 «Жаҳон киноси юлдузлари».8.50 «Ҳамкорлик ришталари».9.15 «Мулкдорлик ҳисси». «Ўзкинохроника» премьераси.9.35 Болалар учун. «Сеҳрли оҳанглар».10.00 Янгиликлар.10.05 «Қора кўзлар ёдимга тушди». Киноконцерт.10.30 Инглиз тили.11.00 «Бармоқлар сеҳри». Телеочерк.11.20 «Акс садо ҳақида эртак». Мультфильм.11.30 Ўзбекистон телерадиокомпанияси Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.12.00 «Афандининг беш хотини». Фильм-спектакль.14.00 Янгиликлар.14.05 — 14.45 «Шийпондаги учрашувлар». Наманган вилояти Наманган тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Топилмалар идораси». Мультфильм.18.20 «Илм ўзликни билмакдир...»18.40 «Олам ва одам».19.00 Хотира. «Пахтакор-79».19.15 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига. «Гўзаллик оламида». «Ўзбектелефильм» премьераси.19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 Биржа ва банк хабарлари.20.10 Оқшом эртаклари.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Буюк келажак сари». 21.20 «Сиёсат оламида».21.50 Комилжон Отаниёзов номидаги I Республика ёш хонандаларининг танлови.22.30 «Саҳна ҳаёти».23.05 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига «Юртим мўъжизалари».23.25 Эълонлар.23.30 «Ахборот».23.55 Лирик тароналар.00.15 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 Кундалик.18.15 Эълонлар.18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.18.35 «Спорт қитъаси».18.45 «Сувости дунёси».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Жаҳон кўзбўямачилари». Қизиқарли дастур.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.21.10 «Кинонигоҳ».22.00 Кундалик.22.10 «Бешинчи ўлчов».22.25 «Спорт қитъаси».23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.23.50 — 24.00 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
17.20 — 20.30

*

20.30 «Кругозор». Тележурнал.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.21.35 «Граф Монте-Кристо». Бадиий фильм. 1-серия.22.55 «Қувноқ сайр». Фильм-концерт.23.15 — 23.35 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.18.45 Кўрсатувлар тартиби.18.50 «Мультькарусель».19.05 Эълонлар.19.10 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.19.35 «Умид».20.05 «Жаҳон».20.25 «Авторейд».20.35 «Фариштам».21.05 «Ракурс».21.35 «Спорт-тайм».22.05 Эълонлар.22.10 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.23.00 «Гўзаллик ва мангулик».23.20 — 23.30 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 12

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00—8.25 «Ахборот».

***

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.8.35 Лирик тароналар.8.55 Биржа ва банк хабарлари.9.10 «Сиёсат оламида».9.40 «Олам ва одам».10.00 Янгиликлар.10.05 «Спорт масканларида».10.30 «Янги алифбони ўрганамиз».11.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Нурота. Буюк Ипак йўли».11.20 «Шукуҳ». Тележурнал.11.45 Комилжон Отаниёзов номидаги I Республика ёш хонандаларининг танлови.12.25 «Қочоқ велосипед». Мультфильм.12.35 ЎзТВ хазинасидан. Х. Султонов. «Мозийдан бир саҳифа». Видеофильм. 1-қисм.14.00 Янгиликлар.14.05 — 15.20 «Тўртинчи доирадаги бир кеча». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Ромка, Фомка ва Артос». Мультфильм. 1—2-сериялар.18.30 «Ўсмир ва қонун». Тележурнал.18.50 «Шарқ табобати сирлари».19.05 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал.19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Ранглар жилоси».20.10 Оқшом эртаклари.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Буюк келажак сари». 21.20 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Қўшиқ байрами.21.50 «Телевидение ва томошабин».22.25 Футбол, учрашувлар, натижалар...22.30 «Мирзо Ғолиб». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 1-қисм (Ҳиндистон).23.30 Эълонлар.23.35 «Ахборот».24.00 «Япония ҳақида ҳикоялар».00.20 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 Кундалик.18.15 Эълонлар.18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.18.35 «Палитра».18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»19.10 «Олтин кент».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Жаҳон кўзбўямачилари». Қизиқарли дастур.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.21.05 Кинонигоҳ. «Инспектор Морс». 2-серия.22.50 Кундалик.23.00 «Авлодимиз».23.15 «Акс».23.35 «Спорт қитъаси»00.05 — 00.15 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

***

17.20 — 20.30

*

20.30 «Ғаройиб саргузашт», «Басат ғолиб». Мультфильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.21.35 «Граф Монте-Кристо». Бадиий фильм. 2-серия.22.55 «Гопи». Телефильм.23.00 — 23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.18.45 Кўрсатувлар тартиби.18.50 «Мультькарусель».19.05 Эълонлар.19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.19.55 «Сен ҳақингда ва сен учун». Ахборот-дам олиш дастури.20.10 «Солиқ ҳақида сабоқлар».20.25 «Игротека».20.55 «Жонли тил».21.25 «Америкага назар».21.55 Эълонлар.22.00 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.22.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари23.20 — 23.30 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқ байрами.8.55 «Мирзо Ғолиб». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 1-қисм.10.00 Янгиликлар.10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал. **Ўқув кўрсатувлари.** 10.30 Алифбо сабоқлари.11.00 «Ўзбек тилини ўрганамиз».

*

11.30 «Эртаклар — яхшиликка етаклар». «Бир сўм қадри».11.55 Ёшлар учун. «Ҳунарли — элда азиз».12.15 «Япония ҳақида ҳикоялар».12.35 ЎзТВ хазинасидан. Х. Султонов. «Мозийдан бир саҳифа». Видеофильм. 2-қисм.14.00 Янгиликлар.14.05 — 15.20 «Отпускага чиқолмадик». Бадиий фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Кузги кемачалар». Мультфильм.18.20 «Қизиқарли учрашувлар».18.40 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...»18.45 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига. «Буюк Соҳибқирон». «Ўзкинохроника» премьераси.19.05 Жамоат ташкилотлари: «Маслак ва мақсад».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 Фольклор-этнографик ансамблларнинг «Зилол-97» телефестивали.20.10 Оқшом эртаклари.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».21.20 Комилжон Отаниёзов номидаги I Республика ёш хонандалари танлови ғолибларининг концерти.22.00 «Бухорои Шариф».22.20 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Нефтчи» (Фарғона) — «Пахтакор» (Тошкент). Ёзиб олинган.23.50 Эълонлар.23.55 «Ахборот».00.20 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 Кундалик.18.15 Эълонлар.18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.18.35 «Классик куйлар кечаси».18.55 «Услуб».19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Жаҳон кўзбўямачилари». Қизиқарли дастур.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Спорт қитъаси».21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.21.35 «Кинонигоҳ».23.10 Кундалик.23.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.00.10 — 00.20 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 20.30

*

20.30 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.21.35 «Серенада». Қисқа метражли бадиий фильм.22.00 «Қирғовуллар». Телефильм.22.10 «Сарацин». Телесериал (АҚШ).23.00 — 23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.18.45 «Мультькарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.19.30 «Безнен мирас».20.00 «Спорт-лото».20.10 «Дунё ва болалар».20.35 «Нафосат гулшани».21.10 «Автосалтанат».21.20 «Таклифлар ва ташрифлар».21.45 «Шарқ тароналари». Халқаро мусиқа фестивали.22.00 Эълонлар.22.05 Кинематограф. «Тунги талваса». Телесериал.22.55 «Эллада».23.20 — 23.30 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.8.35 Фольклор-этнографик ансамблларнинг «Зилол-97» телефестивали.8.50 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».9.10 «Соғлом авлод учун».9.30 «Санъат ғунчалари».10.00 Янгиликлар.10.05 «Ҳазрати Инсон».10.15 Немис тили.10.45 «У замонлар ўтиб кетди». Бадиий фильм.12.05 Комилжон Отаниёзов номидаги I Республика ёш хонандалари танлови ғолибларининг концерти.12.45 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Фарғона нафаси».12.55 «Сайқал». Тележурнал.14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Ромка, Фомка ва Артос». Мультфильм. 3-серия.18.20 «Умид учқунлари». Тележурнал.18.40 «Авлод».19.00 «Катта ашула».19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 «Юзма-юз».20.10 Оқшом эртаклари.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг IX сессияси олдидан. «Парламент соати».21.20 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Қўшиқ байрами.21.50 «Шаҳар бедарвоза эмас».22.10 «Эстрада тароналари».22.30 «Битик» Адабий кўрсатув.22.50 «Мирзо Ғолиб». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 2-қисм.23.35 Эълонлар.23.40 «Ахборот».00.05 — 00.10 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультипанорама».9.20 «Турфа олам».9.45 «Сурнай наволари».10.00 «Бу мунис лаҳзалар».10.25 «Жараён».10.35 «Даллас». Телесериал.11.25 «Миллионлар ўйини».11.55 — 12.30 Видео-«О».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 «Даракчи».18.15 Эълонлар.18.20 «Кўзмунчоқ».18.35 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.18.50 «Бир жуфт қўшиқ».19.00 «Билиб қўйган яхши».19.10 «Қатрада қуёш».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Дубляж».20.10 «Мутойиба».20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Одобнома».21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.21.35 «Кино жавонидан».23.20 «Муножот». Мумтоз наволар.23.30 — 24.30 «Даракчи».

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 20.30

*

20.30 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».20.50 «Болакайлар орзуси». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.21.35 «Сополда акс этган дунё», «Кулолчилик санъати». Телефильмлар.22.10 «Сарацин». Телесериал.23.00 — 23.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.18.45 «Мультькарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.19.50 «Айчурек».20.15 «02» тўлқинида.20.40 «Компьютер-ревю».20.55 Эълонлар.21.00 «Эльдорадо». Телесериал.21.30 «Интерспорт».21.40 Покистон Ислом Республикаси мустақиллигининг 50 йиллигига.22.05 «Голливуднинг ажабтовур ўйинлари». Сериал.22.35 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.23.05 — 23.15 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Қўшиқ байрами.8.55 «Юзма-юз».9.15 «Мирзо Ғолиб». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 2-қисм.10.00 Янгиликлар.10.05 «Дард ва даво».10.25 «Чодир хаёл». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.11.00 «Халқ ижодиёти». Дўмбиранинг қўш тори.11.30 «Ишқ қиссаси». Катталар учун мультфильм.11.40 «Бозор рақобати — сифат кафолати».12.05 «Эрта келган турналар». Бадиий фильм.13.40 Эстрада тароналари.14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 Янгиликлар.18.10 «Биз байрамда қатнашамиз».18.30 «Истак бору имконият-чи?»18.45 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига. «Чанг оҳанглари». «Ўзбектелефильм» премьераси.19.05 «Қалб гавҳари».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида)19.50 Эълонлар.19.55 «Шеър ва шуур».20.10 Оқшом эртаклари.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Иқтисод алифбоси».21.30 «Маърифатнома».22.00 Умрбоқий тароналар.22.15 «Таҳлил». Публицистик кўрсатув. **«Мунаввар дунё» маърифий дам олиш дастури.** 22.35 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига. «Бир ўлка-ки...»23.00 «Олам».23.15 «Мирзо Ғолиб». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-қисм.24.00 Эълонлар.00.05 «Ахборот».00.30—00.35 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Кўзмунчоқ».9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.9.30 «Бир жуфт қўшиқ».9.40 «Билиб қўйган яхши».9.50 «Қатрада қуёш».10.05 «Дубляж».10.20 «Мутойиба».10.35 «Одобнома».11.00 «Муножот». Мумтоз наволар.11.10—13.00 «Кино жавонидан».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 «Даракчи».18.15 Эълонлар.18.20 «Бугуннинг боласи».18.35 «XXI аср авлодлари».18.55 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».19.05 «Бокс, бокс, бокс».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Эртага—шанба».20.05 «Сиз севган оҳанглар».20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Ривоят».21.10 «Пойтахтдан узоқрокда».21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.21.40 «Кинонигоҳ».23.15 «Йирик планда».23.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.00.25—00.35 «Даракчи».

III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
6.30 — 8.00

* * *

17.20 — 21.40

*

21.40 «Сайил». Манзарали фильм.

*

Россия давлат телевидениеси.
21.50 — 22.20

*

22.20 Эълонлар.22.25 «Сарацин». Телесериал.23.15 — 23.35 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.18.45 «Мультькарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.19.30 «Умид чечаклари».19.50 «Рангинкамон».20.20 «Уй остонадан бошланади».20.50 Эълонлар.20.55 «Эльдорадо». Телесериал.21.35 «Жума куни ишдан сўнг».22.05 «Латофат».22.25 «Ажиб диёр». Ҳиндистон Республикаси мустақиллигининг 50 йиллигига.22.55 «Палитра».23.15 Араб эстрадаси.23.35 — 23.45 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Маърифатнома».8.55 Умрбоқий тароналар.9.10 «Мусобақалар, секундлар, очколар...»9.25 «Мирзо Ғолиб». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-қисм.10.10 «Ахборот макони: таъсир ва тазйиқ». **«Ёшлик» студияси намойиш этади:** 10.25 «Мунис қалблар».10.45 «Табассум кўчалари».11.05 «Идрок».11.25 «Асрлар гувоҳи». «Ўзкинохроника» премьераси.11.45 М. Низомов, М. Исломкулов. «Ноёб нусха». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.13.10 «Кичкинтой устахонаси».13.35—14.35 «Маънавият».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бизнинг азиз боболар». 18.20 «Қишлоқ ҳақида ўйлар». Тележурнал. 18.40 Равшан Комилов концерти. 19.00 «Хайрат». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Оқшом эртаклари.20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).20.15 Жаҳон спорти.20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи».21.30 «Шийпондаги учрашувлар». Сирдарё вилояти Сайхунобод тумани меҳнаткашлари ҳузурида.22.10 Газета саҳифаларида...22.25 Хиванинг 2500 йиллигига. «Тарихингдур бир жаҳон».22.50 Футбол, учрашувлар, натижалар...**«Тунги ёғду» дам олиш дастури.**22.55 «Куй ва тасвир».23.15 Умар Шариф «Нил водийсидаги олишув» фильмида. (Миср Араб Республикаси).

II

9.00 «Бугуннинг боласи».9.15 «XXI аср авлодлари».9.35 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».9.45 «Бокс, бокс, бокс».10.05 «Сиз севган оҳанглар».10.25 «Ривоят».10.35 «Пойтахтдан узоқрокда».10.55 «Кинонигоҳ».12.30—12.50 «Йирик планда».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 «Даракчи».18.15 Эълонлар.18.20 «Боланинг тили».18.35 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.18.50 «Қонун ҳимоясида».19.00 «Таянч».19.15 «Табиат шифохонаси».19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида).19.50 Эълонлар.19.55 «Бизнес-академия».20.10 «Умрбоқий мерос».20.25 Эълонлар.20.30 «Ахборот».20.55 Эълонлар.21.00 «ТВ плюс театр».21.20 «Интер-футбол».21.40 «Глобус».22.10 «Даллас». Телесериал.23.00 Оҳанглар ва Эълонлар.23.25 Видео-«О». Саргузашт фильмлар экрани.01.00—01.10 «Даракчи».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
17.55 — 21.40

*

21.40 Эълонлар.21.45 «Бир неча ортиқча доллар учун». Бадиий фильм (АҚШ).23.35 — 24.00 «Маҳалладан бошланур Ватан». Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».9.20 Эълонлар.9.25 «Шанба эртаги».10.25 «Ойна». Бадиий фильм.12.05 — 12.25 «Корейс тилини ўрганамиз».

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.18.45 «Мультькарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.19.50 «Шанба оқшомида».20.00 Эълонлар.20.05 «Самодаги олмослар». Телесериал.20.50 «Эсдалик учун дастхат».21.20 «Чинсен».21.50 «Ягона осмон остида».22.10 «Бу ажиб дунё».22.30 «Хит-коллекция».22.50 — 23.00 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».11.00 «Шийпондаги учрашувлар». Сирдарё вилояти Сайхунобод тумани меҳнаткашлари ҳузурида.11.40 «Спортландия чорлайди».12.20 «Қишлоқ ҳаёти».12.40 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Насаф» (Қарши) — «Трактор» (Тошкент).13.25 «Ташриф». Дам олиш дастури.14.05 «Санъат олами».14.25 «Бугун — Ўзбекистон Ҳаво флоти куни».14.55 «Жаҳонгашта рицарь». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-қисм.15.40—16.25 «Нурли келажак».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.18.00 «Фунтик ва мўйлабли кампиршо». Мультфильм.18.10 «Болаларга бахшида умр».18.35 «Ғазалхон ёшлигим».18.55 «Аския кечаси». Марғилон шаҳри сайилгоҳида.19.25 Эълонлар.19.30 «Панорама» (рус тилида).19.55 Эълонлар.22.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.20.25 Эълонлар.20.30 «Ҳафтанома».21.00 Эълонлар.21.05 Ўзбекистон халқ артисти Камолиддин Раҳимов куйлайди.21.35 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» (Наманган) — «МҲСК» (Тошкент). **Аср мўъжизаси.** 23.05 Ўзбек киноси ижодкорлари.23.25 «Мафтунингман». Бадиий фильм.00.45 Эълонлар.00.50 «Ҳафтанома».01.20—01.25 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Боланинг тили...»9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.9.30 «Қонун ҳимоясида».9.40 «Таянч».9.55 «Табиат шифохонаси».10.05 «Бизнес-академия».10.20 «Умрбоқий мерос».10.35 «ТВ плюс театр».10.55 «Глобус».11.25 «Даллас». Телесериал.12.15 «Интер-футбол».12.35—14.05 Видео—«О».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.18.05 «Даракчи».18.15 Эълонлар.18.20 «Мультипанорама».18.40 «Синфдош».19.00 «Бари ҳазил».19.10 «Келгуси ҳафтада».19.25 Эълонлар.19.30 «Панорама» (рус тилида).19.55 Эълонлар.20.00 «Мусиқа салтанати».20.25 Эълонлар.20.30 «Ҳафтанома».21.00 Эълонлар.21.05 «Соғинч».21.25 «Даллас». Телесериал.22.15 «Миллионлар ўйини».22.45 «Тақвим». Оҳанглар ва Эълонлар». 22.55 Видео—«О».00.35—00.45 «Даракчи».

III

17.35 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
17.40 — 23.25

*

23.25 Эълонлар.23.30 — 23.55 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Тонгингиз хайрли бўлсин!».9.30 «Парле ву франсе?».9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами».11.35 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).11.45 Эълонлар.11.50 Киносалон. «Шоушангдан қочиш».14.05 «Жонли сайёра».14.25 «Жош ва Сэм». Бадиий фильм.15.55 «Шу куннинг мавзуси».16.10 Мультэкран.16.20 «Сенинг вақтинг».16.40 «Мусиқий саёҳат».

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.18.45 «Мультькарусель».19.00 Эълонлар.19.05 «Менинг кўчам».19.20 «Мусиқий олимп».19.40 «Телеташриф».20.00 «Тошкент оқшомида».20.30 «Иштирок этувчилар».21.35 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».22.05 Эълонлар.22.10 Киносалон. «Бахтсиз вазиятдаги дўстлар». Бадиий фильм.23.45 — 23.55 «Хайрли тун!».

● ИСТИҚЛОЛ МУШОИРАСИ

Жуманиёз ЖАББОРОВ

ЮРТИМ ҚАСИДАСИ

Улуғ юртим, жонон юртим, жон юртим,
Ҳар гўшаси менга бир жаҳон юртим,
Олти ёшинг мангу муборак бўлсин,
Ҳур диёрим,эй Ўзбекистон юртим!

Олти йилда олтмиш йиллар суръати,
Томирингда аждодларнинг қудрати,
Олти ёшинг мангу муборак бўлсин,
Ҳам қадимий, ҳам навқирон юртим!

Олти ёшинг -- олтин ёшинг, бахт ёшинг,
Омон бўлсин минг йиллар ичра бошинг,
Олти ёшинг муборак бўлсин,
Бахти буюк ҳам бағри осмон юртим!

Бахтим шулки, мен ҳам эрка фарзандинг,
Жон-жонимдан юрагингга пайвандинг,
Олти ёшинг, ўлкам, муборак бўлсин,
Фахру шоним, марду паҳлавон юртим!

Мангу яша, асло сўлмас чаман бўл,
Улуғ зотлар, даҳоларга Ватан бўл,
Олти ёшинг, ўлкам, муборак бўлсин,
Жаҳон ичра ўзинг бир жаҳон юртим!

ТОНГГА ПЕШВОЗ ЮРГАН КАРВОН...

Қоронғи кечанинг бағридан чиқиб,
Тонгга пешвоз юрган,
эй азим карвон,
Бу сенсан, Ватаним,
муштоқ, интиқиб,
Тоза ҳаволарга қалб очган армон.

Лабингда кулги-ю
мўл эди дардинг,
Эркиман дердинг-у...
оёқда занжир.
Дардингга пинҳона
даво ахтардинг,
Кулиб боққай дея
бир куни тақдир.

Мустажоб бўларкан
астойдил ният,
Ярқ этди йўлингда
буюк Истиқлол.

Сени бахтлар томон
етаклаб борар,
Ҳурлик деб аталган
озод Истиқбол.

Хушбахтсан, онажон,
бу порлоқ дамда
Қаршимда турибсан шод,
мамнун ўзинг.
Зулматдан офтобга
чиққан одамдай
Шодликдан бир лаҳза
қамашиб кўзинг.

● АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

«ОТЕЛЛО» ТОҒАСИДАН САБОҚ ОЛГАН... «ОТЕЛЛО»

Ўзбекистон халқ артисти, таниқли санъаткор Турғун Азизов билан дам олиш кунларидан бирида Ҳамза театрида учрашдик. Мен кириб борганимда, у киши театрнинг сокин йўлагида хаёлга чўмганча, вазмин одимлаб келарди.

-- Якшанба куни сизни бу ерда учратаман деб ўйламовдим, -- дедим ажабланиб.

-- Санъат кишиси умумий тартиб-қоидалар билан унчалик ҳам ҳисоблашавермайди-да, -- дея кулди у киши. Сўнгра жиддий тортиб, ўзига хос, салмоқдор оҳангда давом этди. -- Ҳозир «Қирол Лир»ни саҳналаштираяпмиз. Бош ролни менга ишониб топширишган. Шунга, бугун ҳам келиб, бироз репетиция қилдим.

-- Кўпчилик сизнинг театрга кириб келишингизга тоғангиз, машҳур актёр Аброр Ҳидоятов сабабчи бўлган, дейишади...

-- Бу гапда жон бор. Балки тоғамни Отелло ролида саҳнада кўрмаганимда, актёр бўлмаслигим ҳам мумкин эди. Бир воқеа болалик хотирамда ёрқин ўрнашиб қолган. 7-8 ёшлик чоғларимда бир куни ёзги театрга томошага тушдик. Саҳнада кечаётган воқеаларни ҳайрат билан кузатаман. Ўзиям денг, бир қора одам у ёқдан-бу ёққа югуради, кимларнингдир гирибонидан олиб силтайди, ҳатто бировини ўлдириб ҳам қўйди. «Шу одам тоғанг бўлади» деганларида, рости, сира ишонмаганман.

Шундан сўнг қалбимда театрга нисбатан самимий меҳр уйғонди. Мактабни битиргач, театр ва рассомчилик институтига ўқишга кириб, машҳур санъаткор Тошхўжа Хўжаев қўлида сабоқ олдим. Ўша йилларда тоғам ўйнаган спектаклларни қайта-қайта томоша қилар, ўзимча унинг ижросида актёрликнинг янги-янги қирраларини кашф этардим. У киши эса менга саҳнада ёлғондан қочиб, табиийликка интилиш, меҳнатсевар бўлиш ҳақида бот-бот уқтиришдан эринмасди. Институтни битириш чоғида тайёрлаган диплом спектаклимизда мен ижро этган ролни кўргач, тоғам: «Сенда актёрлик куюнчаклиги бор», деб қўйди. Бу мен учун энг юксак баҳо эди.

-- Тақдирнинг туҳфасини қарангки, бир пайтлар тоғаси талқинидаги Отеллони ҳайрат билан томоша қилган болакай вақти келиб, ўзи ҳам ана шу ролда саҳнага чиқса!

-- Ҳа, бу мен учун чиндан ҳам тақдирнинг инояти эди. Чунки боя айтганимдек, илк бор «Отелло» менинг кўнглимда театрга муҳаббат уйғотган, эсимни танигач эса, мен ҳам шу ролни ўйнасам, деган орзу сира тинчлик бермасди. Биласизми, битта ролни ҳар бир актёр турлича талқинда ижро этади. Аслида, актёрнинг маҳорати ҳам унинг ўзига хос услубида. Тўғриси, бу ролни тайёрлаш чоғида жуда хаяжонланганман. Аброр Ҳидоятов «Отелло»сининг салобати босганлиги ҳам рост. Лекин у кишидан ўрганган тажрибалар бу ўринда ҳам қўл келди. Ўйлашимча, ролим ёмон чиқмади. Мухлислар бизнинг «Отелло»ни ҳам яхши кутиб олишди. Ўша чоғлари бир гал Хоразмга йўлимиз тушди. Мезбонларнинг менга имо қилиб: «Қаранглар, Отелло келаяпти!» деган сўзларини эшитганимда, кўнглим тоғдек юксалган эди.

-- Кейинги пайтларда сиз бир қанча спектаклларни ҳам саҳналаштирдингиз. Айтинг-чи, актёр кишининг режиссурага мурожаат қилишнинг боиси нимада?

-- Бундан кўзланган мақсад жудаям оддий: мухлислар муҳаббатини қозонадиган, улар қалбидан жой оладиган саҳна асарлари яратиш. Ҳарқалай, дастлабки ҳаракатларимиз ёмон чиқмади, деб ўйлайман. Улуғ адибимиз Абдулла Қодирий асари асосида тайёрланган илк мустақил ишимиз -- «Меҳробдан чаён» спектакли кенг жамоатчилик томонидан илиқ кутиб олинди. Истеъдодли драматург Эркин Хушвақтов асари асосида режиссёр Мунаввара Абдуллаева билан биргаликда саҳнага олиб чиққан «Чимилдиқ» фольклор-этнографик томошамиз эса, театр тили билан айтганда, аншлаг бўлиб кетди. Ушбу асар қўйиладиган кунлар театримиз доимо мухлислар билан тўлиб турибди. У қатор вилоят театрларида ҳам қўйила бошлади. Ҳатто қардош республикалардан ҳам харидорлари чиқаяпти. Бу нимани англатади? «Чимилдиқ»да элимизнинг никоҳ тўйи билан боғлиқ энг бебаҳо урф-одат, удумлари акс эттирилган. Одамларимиз узоқ йиллардан буён ана шундай қадриятлардан ажратиб қўйилганлиги боис миллий руҳни жуда соғиниб қолган эди. «Чимилдиқ» ана шундай чанқоқликни қондиришга хизмат қилади. Баъзилар бу асарни комедия, дейишади. Аслида, ундай эмас. Унда асосан трагедия, драма кучлироқ. Аммо комик вазиятлар ҳам бор. Асар томошабинни кулдириш билан бирга, ўйлашга, ҳаёт ҳақида фикр-мушоҳада юритишга ҳам мажбур этади. «Чимилдиқ»да қалб амри биринчи ўринда туради, унда инсон тақдири ҳал бўлади. Асарнинг муваффақият қозонишида мана шу муаммолар ҳам ёрдам бергандир, балки. Яқинда саҳна юзини кўрган «Машраб» спектаклида эса шоир ва қаландар Машраб ҳаёти акс эттирилган. Энг муҳими, ўзбек театри тарихида биз илк бор тасаввуфга мурожаат этдик. Маънавиятимизга катта эътибор берилаётган ҳозирги пайтда бундай асарлар жуда ҳам зарур, деб ўйлайман.

-- Бугунги ўзбек миллий театри ривожи хусусида нималар дея оласиз?

-- Назаримда, айни пайтда театр санъатимиз анча жонланди. Бу соҳада ҳам истеъдодли ёш актёрлар, умидли драматурглар, режиссёрлар ва рассомлар етишиб келаяпти. Томошабин дидига мос янги-янги саҳна асарлари яратиляпти. Булар унинг келажагига катта умид билан қарашимизга асос бўлади, албатта. Бироқ ҳали бу соҳада ҳам ҳал қилиниши лозим бўлган қатор муаммолар мавжуд. Энг аввало, театрларга томошабинларни жалб этишни яхши йўлга қўйиш керак. Чунки ҳар бир спектаклнинг ўз мухлислари бор. Уларни жалб қила билиш лозим. Меҳр -- кўзда, дейдилар. Ана шундай қилинса, спектаклнинг оммавийлиги янада ортади. Бунинг учун бош маъмурлар мухлислар билан иш олиб боришлари зарур. Одамлар театрга маданий ҳордиқ чиқариш учун келади. Шундай экан, уларга барча шарт-шароитларни ҳам яратиб бериш шарт. Театр фойеси ўша маскан ижодий муҳитини акс эттирувчи бир ойнага айлантирилса, қандай яхши. Томошалар олдидан актёрлар билан мухлислар ўртасида учрашувлар, савол-жавоблар уюштириш ҳам фойдадан ҳоли бўлмайди.

Биласиз, бизда спектакллар доимо соат беш яримда бошланади. Ҳамма жойда иш вақти соат олтида тугайди. Табиийки, бунинг оқибатида кўпчилик томошаларга улгуролмайди. Шу масалани ҳам ўйлаб кўришимиз керак. Яқинда хориж сафарида бўлиб қайтган дўстим бир гапни айтиб қолди. «Бошқа жой қуриб қолгандек, бизни театрга олиб боришди, -- деди у. -- Дастлаб норози бўлдим. Лекин ўша жойга боргач, оғзим очилиб қолди. Одамлар худди тўйга боргандек пўрим кийиниб олишган, муомала маданиятида бир-биридан ўтаман, дейди. Ишбилармонлар эса аксарият ишларини ўша ерда ҳал қилишаркан». Мен оғайнимнинг бу сўзларидан сира ажабланмадим. Чунки аслида ҳам театр ана шундай бўлиши керак.

-- Яқинда сизлар саҳналаштирган «Меҳробдан чаён» спектакли Абдулла Қодирий номидаги Давлат мукофотига номзод сифатида тақдим этилди. Унинг саҳна юзини кўриш жараёни қандай кечган эди?

-- Асарнинг инсценировкаси анча йиллар бурун тайёрланган, жамоа ҳам уни бадиий ўқишда яхши қабул қилган эди. Ниҳоят, вақти келиб, биз бу ишга қўл урдик. Биласиз, халқимиз Абдулла Қодирий асарларини бениҳоя эъзозлайди. Шу маънода, томошабинларнинг биз яратажак спектаклга ҳам катта талабчанлик билан муносабатда бўлишлари табиий эди. Уни саҳналаштириш жараёнида мана шу нарсага алоҳида эътибор бердик. Актёрларимиз ҳам бор маҳоратларини ишга солиб, ўз ролларини қиёмига етказиб ижро этишди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ғайбулла Ҳожиев эса Солиҳ Махдум образини янгича талқинда ижро этишга эришди.

Биз асарнинг саҳна вариантини тайёрлаш чоғида унга баъзи ўзгартиришларни ҳам киритдик. Хусусан, спектакль ниҳоясида Анвар ҳалок бўлади. Бу ўринда Анварнинг ўлимини Қодирий фожиасининг тимсоли сифатида талқин этдик. Романда жарчи Қўқон хонлигидаги воқеалар ҳақида шаҳар кўчаларида жар солиб юради. Унинг ўрнига эса масхарабоз образини қўшдик. У ҳар бир воқеа-ҳодисага ўзининг кинояли муносабатини билдиради. Рассом А. Жибоедов ҳам безакларни яхши ишлаган. Декорацияда ўша давр руҳи, муҳити акс эттирилган эди. Умуман, «Меҳробдан чаён» спектакли бизнинг буюк адиб руҳига бўлган эҳтиромимиз рамзи сифатида юзага келган эди, десам муболаға бўлмас. Ушбу асаримизнинг атоқли ёзувчининг муборак номи билан аталувчи юксак мукофотга тавсия этилганидан эса бошимиз осмонга етди.

-- Кимдир шогирди йўқ санъаткорни мевасиз дарахтга қиёс этган экан...

-- Бу жиҳатдан кўнглим тўқ. Театр ва рассомчилик институтида ўзим сабоқ берган шогирдларимдан Беҳзод Муҳаммадкаримов, Мадина Мухторова, Равшан Комилов, Нодира ва Замиралар бугун халқимиз орасида анча-мунча танилиб қолди. Уларнинг кўпчилиги ўзим саҳналаштирган спектаклларда асосий ролларни ижро этаяпти. Шогирдлар камоли -- устозлар бахти, деганлари рост. Уларнинг ҳар бир ижодий ютуғини кўрганимда, қувонаман. Ҳар гал «Турғун Азизов Эркин Хушвақтовни драматург сифатида кашф қилди», деган гапни эшитганимдаям, хурсанд бўлиб қўяман.

-- Кўпроқ нимани орзу қиласиз?

-- Вақт -- жуда югурик. Шу даргоҳнинг тупроғини ялаб, биз ҳам қаридик. Лекин бу ерда кечган умримдан асло нолимайман. Улуғ устозлар билан ҳамнафас бўлиб ишлаш менга насиб этди. Биз гурас-гурас томошабинларни кўрдик, уларнинг олқишини олдик. Ниятим шуки, шогирдларим ҳам биз кўрган томошабинларни кўришсин. Бунинг шарти эса фидойилик, меҳнатсеварлик, маҳорат, касбга садоқатдир. Илоҳим, ана шу сифатлар ҳамиша уларга ҳамроҳ бўлсин.

«Халқ сўзи» мухбири
Ғафур ШЕРМУҲАММАД
суҳбатлашди.

● ФУТБОЛ

ЧЕМПИОННИНГ МАҒЛУБИЯТИ

Бундан бир ҳафтача бурун Ўзбекистон 6-миллий чемпионати олий лига командалари биринчи давра учрашувларининг кечиктирилган МҲСК-- «Дўстлик» (Тошкент вилояти) учрашуви бўлиб ўтди. Унда армиячилар 2:1 ҳисобида ғолиб чиқиб жадвалдаги ўринларини янада мустаҳкамлаб олдилар.

Наманганда маҳаллий «Навбаҳор» ҳамда мамлакатнинг тўрт карра чемпиони «Нефтчи» учрашуви эса, иккинчи давра ўйинлари ҳисобидан ўтказилди. Фарғоналик футболчилар сафарда бўлсалар-да, ўзига хос тезкор ва гўзал футбол намойиш этишди. Команда ҳужумчилари рақиб ҳимоячиларию дарвозабонини бир зум бўлсада ўз ҳолига қўйишмади. Натижада Рустам Дўрмонов иккита, Лебедев битта тўп киритиб, майдон эгаларига «Нефтчи» билан ҳазиллашиб бўлмаслигини исбот этишди.

Нормурод МУСОМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БАНК-МОЛИЯ АКАДЕМИЯСИГА 1997-1998 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 2 майдаги Фармонига мувофиқ академия фаолиятининг асосий вазифалари ва йўналишлари халқаро банк ишининг янги ютуқларига системали ўқитиш билан банк иши малакали мутахассисларини тайёрлашдан, банк раҳбар кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини оширишдан, мамлакатда молия пул тизими ва банк ишини ривожлантириш соҳасида фундаментал ва амалий тадқиқотларни ташкиллаштиришдан иборатдир.

Академия Ўзбекистон Республикасининг иқтисодий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётини ривожлантиришнинг замонавий талабларини ҳисобга олиб ишлаб чиқилган режа ва дастурлар, давлат таълим андозалари, жаҳон ва миллий банк-молия фани ва амалиёти ютуқлари асосида ўқув ва таълим фаолиятини амалга оширади.

Академияда чет тилларини ўрганишни ўқув дастурига мувофиқ ва факультатив асосда чуқурлаштириш назарда тутилмоқдаки, бу тингловчиларнинг ўқув курси тугаганида чет тилларидан бирини амалда билишларини таъминлайди.

Ўқув жараёни, илмий ва амалий тадқиқотларни уюштириш ва олиб бориш учун академияга етакчи халқаро молия институтлари ва жаҳон тижорат банкларининг маслаҳатчилари, экспертлари ва мутахассислари жалб этилади.

Академияда 4 та факультет фаолият кўрсатади:

а) банк иши факультети;
б) молия факультети;
в) солиқ иши факультети;
г) банк ва молия раҳбар кадрларининг малакасини ошириш факультети.

Мутахассисларни тайёрлаш, кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш кундузги ўқув шаклида амалга оширилади.

Банк иши, молия ва солиқ иши факультетларида юқори малакали мутахассислар қуйидаги йўналишлар бўйича тайёрланади:

-- монетар сиёсат ва пул муомаласи;
-- инвестицион лойиҳаларни комплекс экспертиза қилиш ва молиялаштириш;
-- банк аудити;
-- молия менежменти, актив ва пассивларни бошқариш;
-- халқаро молия бозорларидаги операциялар;
-- давлат молиясини бошқариш;
-- қимматли қоғозлар бозори ва биржа иши;
-- солиқ ва солиққа тортиш.

Банк иши, молия ва солиқ иши факультетлари тингловчилари сафига фақат олий маълумотли ва республика банк, молия ва солиқ муассасаларида камида икки йиллик иш стажига эга бўлган шахслардан танлаб олинади. Ушбу факультетларнинг тингловчилари назарий ўқув курсини ўтайдилар. Агар уни муваффақиятли тугатсалар, Республика ва чет эллардаги етакчи банк ва молия муассасаларига икки ойга иш ўрганиш учун юборилади-лар.

Академиянинг ўқув дастурини тўлиқ муваффақиятли ўтиб бўлган битирувчиларга белгиланган нусхада давлат дипломи ва магистр даражаси берилади.

Академиянинг малака ошириш факультетига пул-молия тизимининг амалиётчи раҳбар ходимларидан тингловчилар қабул қилинади. Ўқиш муддати 6 ойгача. Банк ва молия ишлари асосий курсларини ўтиш, етакчи банк ва молия муассасаларида иш ўрганиш ва амалий машғулотлар даври ҳам шунга киради. Малака ошириш факультетини битирганларга белгиланган нусхада гувоҳнома берилади.

Академияда ўқишни муваффақиятли битирган тингловчилар орасидан банк, молия ва солиқ муассасалари раҳбар лавозимларига кўтариш учун резерв тузилади. Академияни юқори рейтинг кўрсаткичлари билан битирганлар молия, банк ва солиқ тузилмалари учун бошқарув бўғини раҳбар кадрларини танлашда имтиёзли ҳуқуққа эга бўладилар.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

1. Академияга тингловчилар қабул комиссияси томонидан қабул қилинади. Қабул комиссияси таркиби Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Марказий банк ва Ўзбекистон Республикаси Банклари ассоциацияси билан келишилган ҳолда академия ректори томонидан тасдиқланади.

2. Академия тингловчиларни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарори билан белгиланган ўринлар квотасига мувофиқ қабул қилади.

3. Ҳужжатлар **1997 йил 10 сентябргача** қабул қилинади. Қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилиши лозим:

-- банк, молия, солиқ муассасалари раҳбарларининг тавсия-илтимосномаси;
-- тавсия этилганнинг аризаси;
-- олий маълумот ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси;
-- кадрлар ҳисобига оид шахсий варақа;
-- меҳнат дафтарчасидан кўчирма;
-- №086-У шаклидаги тиббий маълумотнома;
-- 4х6см. ўлчамли 6 дона рангли сурат.

Паспорт ва ҳарбий хизматга муносабат тўғрисидаги ҳужжат бевосита кўрсатилади.

4. Академиянинг банк иши, молия ва солиқ иши факультетларига кирувчилар учун **1997 йил 10 сентябрдан 15 сентябригача** кириш имтиҳонлари юзасидан консультациялар уюштирилади.

5. Имтиҳон синовлари **1997 йил 15 сентябрдан 21 сентябргача** суҳбат ва компьютер тести орқали ўтказилади:

а) банк иши факультети учун:
-- бозор иқтисодиёти асослари ва тамойиллари, банк иши, пул муомаласи, халқаро валюта-кредит муносабатлари, бухгалтерия ҳисоби ва аудит, банк менежменти, маркетинг;

б) молия факультети учун:
-- иқтисодий назария, молия ва кредит, молиявий статистика ва таҳлил, халқаро молия институтлари, қимматли қоғозлар бозори ва биржа ишлари, молия менежменти;

в) солиқ иши факультети учун:
-- бозор иқтисоди асослари, молия ҳуқуқи, молия ва кредит, молиявий таҳлил, солиқ ва солиққа тортиш, бухгалтерия ҳисоби каби фанлардан тест синовлари ўтказилади.

Ижтимоий-иқтисодий мавзулардан ҳамда чет тилларидан суҳбат ўтказилади.

Суҳбат ва тест ўзбек ва рус тилларида ўтказилади.

6. Конкурс танлови академиянинг қабул комиссияси томонидан рейтинг бўйича суҳбат ва тест синовлари натижалари асосида таълим йўналиши ва ўқитиш (ўзбек, рус, инглиз) тиллари бўйича алоҳида ўтказилади.

7. Академия тингловчиларининг асосий иш жойларидаги ўртача иш ҳақлари ўқув даврида сақлаб қолинади. Бошқа шаҳарлардан келганларнинг йўл ҳақларини асосий иш жойлари тўлайди. Улар ўқиш даврида ётоқхоналар билан таъминланадилар. Ётоқхона ҳақини йўлланма берган томон тўлайди. Хорижий тингловчилар шартнома (битим) асосида ўқитилади.

Шартнома (битим) тузиш шартлари ўқув учун тўлов ҳақининг миқдори ва муддатлари Академия томонидан Банклар ассоциацияси билан келишилган ҳолда белгиланади.

8. Қабул комиссиясининг қарори **1997 йил 24 сентябрдан** кечикмай эълон қилинади ва у академия ректори учун тингловчиларни ўқишга қабул қилганлик тўғрисида буйруқ чиқаришга асос бўлади.

9. Ўқиш 1997 йил 1 октябрдан бошланади.

Манзил: Тошкент ш.,
Якуб Колас кўчаси, 16.
Тел. 68-66-84 68-48-07.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Президиуми, касаба уюшмаси бирлашган қўмитаси академик Жаҳонгир Ҳамидовга акалари
Азиз ҲАМИДОВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Давлат ўрмон қўмитаси раҳбарияти Ғиждувон ўрмон хўжалигининг раҳбари
Қайим ҚАҲҲОРОВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

«Ёғмойтамакисаноат» уюшмаси жамоаси бошқарув раиси А. Жамоловга укаси
Шуҳрат ЖАМОЛОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ
НАРОДНОЕ СЛОВО

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 36-37-85;
Иқтисодиёт 36-36-65, 36-07-94;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28;
Эълонлар 36-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 0522, 34.845 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Рустам АЗИМОВ ва Иван РЕШАНОВ томонидан саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Й. Исмоилов.
Навбатчи — Н. Мусомов.
Мусаҳҳиҳ —А. Satторов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 21.30 1 2 3 4 5 6